

ÉPÍTÉSÜGYI SZAKIRODALMI ELLÁTOTTSÁGI VIZSGÁLAT

Sonnevend Péter

Könyvtartudományi Módszertani Központ

1. BEVEZETÉS

ÉPÍTÉSÜGYI KUTATÁS-FEJLESZTÉS ÉS DOKUMENTUMBÁZIS

A szakirodalom kiemeli, hogy az építésügy a "többi ágazat fejlesztése számára is alapvetően meghatározó jellegű" /1/.

"Komoly eredményeket ma már csak világszínvonalon lehet elérni, a nemzetközi és a hazai tapasztalatok közkinccsé tételével" fogalmazza meg az Építésügyi Tájékoztatási Központ /ÉTK/ jubileumi kötete a legfontosabb körülményt /2/. Az építési kutató és tervező alkotó, illetve a kivitelező adaptáló tevékenységének hatékonysága nagymértékben függ attól, hogy az adott munkafolyamat "hic et nunc" megoldásra váró mozzanatahoz keze ügyébe kapja-e a legmegfelelőbb információkat tartalmazó dokumentumokat. Az információhordozó dokumentumok a felhasználás függvényeként jelentősen differenciálódtak: a hagyományosnak számító könyv és folyóirat mellett ma már nélkülözhetetlenek az olyan újabb keletű típusok, mint a kutatási jelentés, termékinformáció, gyártmányismertető, prospektus, szabvány, műszaki előírás, ismételt felhasználható terv stb. /3/.

KISS Sándor 43 dokumentumtipust különböztet meg a négy használati típus /kutatók - tervezők - gyártók - kivitelezők/ eltérő szükségleteit csoportosítva. Véleménye szerint tíz dokumentumtípusra minden használatnak szüksége van. Ezek a következők: könyv, folyóirat, szabadalom, külföldi tanulmányuti jelentés, referátum, tömörítvény, fordítás, film, kiállítás, szakmai továbbképzési jegyzetek /4/.

A statisztikai adatok szerint az építéstudomány 1969-ben a tudományok összességében a teljes munkaidejű dolgozókra átszámított kutatói létszám tekintetében 3,1%-os részesedéssel a 8. helyen állt, a ráfordítások vonatkozásában pedig - ugyancsak 3,1%-kal - a 7. helyen /5/.

A hivatalos statisztika két "főhivatású" kutatóintézetet /Építéstudományi Intézet, Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézet/,

tizenegy tanszéket /a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki, Építészmérnöki és Gépészmérnöki Karain/, valamint hét "egyéb" kutatóhelyet /ÉTK, Építőipari Minőségvizsgáló Intézet, Mélyépítési Tervező Vállalat, Tervezésfejlesztési és Tipustervező Intézet, Városépítési Tudományos és Tervező Intézet, Fővárosi Mélyépítési Tervező Intézet, Magnezitipari Művek/ tart nyilván. SZATHMÁRY László - a hazai építésügyi tudományos kutatás és fejlesztés negyedszázados fejlődését összegező írásában - említi még az Építésgazdasági és Szervezési Intézetet, a Földmérő és Talajvizsgáló Irodát, az Építőipari Számítástechnikai Vállalatot. Fontosnak tartja az építőipari műszaki tervező vállalatoknál, építőanyagipari és építőipari kivitelező vállalatoknál működő kisebb kutató-fejlesztő részlegek és a felsőoktatási intézmények /a BME-n kívül ide sorolja a Veszprémi Vegyipari Egyetemet és az építőipari műszaki főiskolákat/ tanszékeinek munkáját /6/.

Az építésügyi könyvtárhálózat az 50-es évek végén alakult ki az Építésügyi Minisztérium fennhatósága alá tartozó gyűjteményekből. A gyakorlat, de az elmélet is, mára már részben áttörte a főhatósági szemléletet. A 131/1968. MM.sz. utasítás nem intézkedett az építésügyi gyűjtőköri együttműködés felől, nem is tehetette főhatósági egyeztetés nélkül, de lökést adott helyesebb koncepciójával. Az építésügyi szakirodalmi bázis természetesen központja, az Építésügyi Tájékoztatási Központ a közelmúltban látott hozzá, hogy megszervezze a kölcsönös haszon és belátás alapelve szerint, a szakirodalmi kooperációs kört - ÉVM-intézmények mellett országos nagykönyvtárak /OMKDK, BMEKK/, KGM-intézmények stb. bevonásával. A legutóbbi hiradás szerint folyamatban van a "kooperációs kör gyűjtőkörének pontos, táblázatos rendszerben történő kidolgozása" /7/.

A korábbi szemlélet szerinti építésügyi könyvtárhálózat könyvtárlományának megoszlása eléggé aránytalan: a mintegy 180 gyűjtemény 650 ezer egységből 1968-69-es adatok szerint a 18 tervező-kutató intézet 42,2%-kal, a 21 tanácsai tervező vállalat 7,7%-kal, a 36 építőipari vállalat 21,6%-kal, a 45 anyagipari vállalat 11,1%-kal és 8 egyéb vállalati intézmény 7,8%-kal részesedett. Az ÉTK könyvtárlománya 1969-ben 1 ezer kötettel gyarapodott és elérte a 10,6 ezer egységet, folyóirat-bázisa pedig meghaladta a 3 ezer évfolyam/kötetet. 1970-ben az ÉTK 406 folyóiratot vétel és 144-et csere útján szerzett meg. 1966-1970 között az építésügyi vállalatok összegezve 661 féle folyóiratot rendeltek, ezek közül 400 az ÉTK-ban és mintegy 150 a kutató-tervező intézetekben is - vagy csak ezeknél - előfordult /8/.

2. A VIZSGÁLAT TÁRGYA ÉS MÓDSZERE

Az előzetes ismertetés után már rátérhetünk jelen vizsgálatunk részletezésére. A fentiekből nyilvánvaló, hogy egy ilyen hatalmas és szerteágazó intézményrendszerrel bíró népgazdasági ágazat szakirodalmi ellátásának bonyolult szintjeit egy elemzés nem vizsgálhatja meg. A legnagyobb elvi akadályt éppen maguk a dokumentumok, a nem hagyományos információhordozók támasztják - mivel ezekről csak részben van megbízható nemzetközi áttekintésünk. Van viszont, illetve ésszerűnek látszó szükítéssel készíthető ilyen áttekintés a szakkönyvek és fo-

lyóiratok világterméséről. Ezért vizsgálatunk csak erre koncentrált, ebből a megközelítésből nyújt - így is csak tendencia jelleggel - bizonyos adalékokat. Ez egyben legnagyobb gyengéje is.

További gyengéit is kötelességünknek tartjuk röviden vázolni. Munkánk első fázisaként a leginkább releváns anyagot kínáló világnyelvek építésügyi könyvanyagát - szakértői segítséggel /ETK/ - kigyűjtöttük az alábbi nemzeti bibliográfiákból /nemzeti bibliográfia jellegű kiadványokból/:

- Deutsche Nationalbibliographie, 1969. Reihe A - B.
- Deutsche Bibliographie, 1969. A.
- British National Bibliography. 1969.
- Cumulative Book Index, 1969.
- Publisher Trade List Annual. Subject Guide to Books in Print. /Bowker/. 1969.
- Bibliographie de la France, 1969.
- Novije Knigi SzSzsZR, 1969.
- Knizsnaja Letopisz'. Dopolnitel'núj vúp. 1969.

Az összeállt jegyzék mégsem tarthat igényt arra, hogy a négy világnyelv anyagát pontosan tükrözze az adott időpontban, - többek között azért sem, mert nem mindegyik segédlet szakosított szerkezetű.

A folyóiratok vonatkozásában vizsgálati jegyzékünk összeállításához nemzetközi folyóiratkatalógusokat és referálólapokat használtunk fel:

- Ulrich's international periodicals directory.
- Gia de Pesquisa de Habitacao e urbanismo
- Union Catalogue of journals. CEMBUREAU
- Abstract and index publications for the building industry. Stockholm.

Az így kapott jegyzékek talán megbízhatóbbak, mint valami más módszerrel készült ad hoc listák, avagy akár egy nagy külföldi szakönyvtár gyarapítási jegyzéke. A szűkebb értelemben vett építésügyi szakirodalma kevésbé szórt, mint a többi tudományé /9/, kevésbé keveredik más témájú orgánumban, viszont igen jelentős az építésügyi igénye más diszciplínák /gépipar, talajtan stb./ eredményei iránt. Ez utóbbi sajátosságot vizsgálatunkban nem vehettünk figyelembe. A földrajzi - intézményi koncentrálttság, ellátottság kérdésénél nem tudunk kitérni az eltérő igények szerzeményezést formáló hatására. Mindehhez rendkívül összetett problémák együttes megoldására lenne szükség

/használók rendszere, szakirodalom tipológiája, szolgáltatások struktúrája, a felhasználási szféra objektíven feltételezhető szakirodalmi-információs szükségletei/.

Az összeállított jegyzékek így a felhasználás számára potenciálisan szükséges szakirodalmat fognak át, de semmiképpen nem fogják át az adott időszak értékes dokumentumtermésének egészét.

Az eszmei jegyzéken szereplő könyvek és periodikumok intézményi meglétéről az Országos Széchényi Könyvtárban felállított /külföldi könyvek és folyóiratok/ központi katalógusából kaptunk információt. Ennek a műszernek a megbízhatóságát azonban sok körülmény rontja, melyek közül talán elég a legfontosabbat említeni: 6 országos jelentőségű nagykönyvtár kivételével a külföldi gyarapodásnak csak a vétel útján beérkezett részét tudja feltárni a központi katalógus. Témánknál a probléma élő voltát mutatja pl. az, hogy az ÉTK maga 144 periodikumhoz jutott 1970-ben csere útján, ami teljes folyóiratgyarapodásnak több mint 1/4-e.

Munkálatunk gyengéinek felsorolásában - melyet természetes kötelességünknek érzünk - végére hagytuk azt, ami voltaképpen nem az adott vizsgálat belső jellemzője, hanem átfogóbb gondokat érint. Arra gondolunk, hogy a gazdaságirányítás reformjának bevezetésekor és annak első éveiben a könyvtárügyi, s főleg a szakkönyvtári fejlesztés a túlzó óvatosság áldozatául esett, így többek között a szerzeményezési összegek nemhogy a várható igények szerint növekedtek volna, hanem számos helyen még csökkentek is. A jelenség kellő megvilágítása még hiányzik; ennek ellenére a könyvtáros közvélemény szinte egybehangzóan szól erről a problémáról. Egyszóval feltételezhető, hogy az elemzéseink során kapott számszerű adatok és viszonyszámok statikusan sem eléggé jellemzők az építésügy dokumentumbázisára. /Ha viszont ez így van, akkor egy másik, illetve ismételt vizsgálat mutathatná ki a folyamatosság megszakadásának következményeit./

Ellátottsági vizsgálatunk a Könyvtártudományi és Módszertani Központ eddigi elemzéseinek sorát folytatja, így szerkezete és kérdésvetése is szervesen kapcsolódnak azokéhoz /10/.

3. A KÜLFÖLDI KÖNYVTERMÉS ÉS A HAZAI KÖNYVTÁRAK

3.1 A termés és a beérkezés arányai

A könyvanyag kiválasztásakor 8 szakcsoportba sorolódott. Ezek a következők:

1. Építőipar
2. Építőgépek

3. Épületgépészet
4. Statika
5. Városépítés
6. Építésgazdaság
7. Építészet, építőművészet
8. Építőanyagok

A szekunder források alapján a vizsgált időszakban 1312 angol-német-francia-orsz nyelvű mű jelent meg, ebből beérkezett 318 /24,4%/, összesen 584 példányban /egy tétel átlag 1,83 példányban/.

1. táblázat

A termék, beérkezés és a többespéldányok adatai

Szak- csoport	V a n		B e é r k e z é s			Példányok		%**
	szám	%**	szám	%*	%**	szám	többespl.	
1.	155	11,8	42	27,1	13,2	59	1,40	10,1
2.	35	2,6	11	31,4	3,5	21	1,91	3,6
3.	112	8,5	34	30,3	10,6	59	1,73	10,1
4.	182	13,7	69	37,9	21,7	114	1,66	19,5
5.	165	12,5	20	12,1	6,3	38	1,90	6,6
6.	125	9,5	18	14,4	5,7	31	1,72	5,3
7.	370	28,2	65	17,6	20,4	134	2,06	22,9
8.	168	13,2	59	35,1	18,6	128	2,17	21,9
Összes	1312	100,0	318	24,4	100,0	584	1,83	100,0

%* = szakcsoport teljes anyagából /100%/ hány %

%** = az építészet egész anyagából /100%/ a szakcsoport részesedése százalékosan

Figyelemre méltó, hogy az egyes szakcsoportok igen erős eltéréssel részesülnek a teljes termésből: az építészeti tevékenység esztétikai, művészettörténeti sajátosságaival /7. szakcsoport/ foglalkozó dokumentumok aránya meghaladja az 1/4-et /28,2%/; a szerzeményezésben a gyakorlati szempontok figyelembevételét jelzi, hogy ugyanennek a csoportnak a részesedése az egésznek 1/5-e /20,7%/. A teljes terméshoz viszonyított arányánál kisebb mértékben szerzeményezettek még az 5. és 6. csoportba sorolt dokumentumok. Ennek okai, véleményünk szerint, eltérők: az 5. csoport esetében ez voltaképpen kutatási jegyzékünk "liberális" mivoltából fakad, ugyanis a Városépítés könyvanyagába bekerültek az egyes városokat - elsősorban a turista számára - ismertető művek, amelyek beszerzése valóban nem indokolt. Viszont a 6. csoport - Építésgazdaság - gyengébb részesedése talán onnan eredeztethető, hogy eddig nem fordítottunk elég figyelmet az építőipar gazdaságosságának kérdéseire. Az átlagosnál /24,4%/ jobb a 4. és a 8. csoportbeli könyvanyag beérkezése -/37,9, ill. 35,1%/, ami a statika hazai hagyományos fejlettsége mellett az építőanyagipar nekilendülését ígérheti.

A beérkezett 318 műnek 584 példányáról van tudomásunk, az átlagos többes példányszám tehát 1,83. Mielőtt megvizsgálánk a nyelvek szerinti arányokat, hasonlítsuk össze a két mutatót a KMK előző szakirodalmi ellátottsági vizsgálatainak szakkönyvekre vonatkozó adataival:

2. táblázat

Szakkönyvek beérkezés- és többes példány-aránya

	<u>Beérkezés %-ban</u>	<u>Többes példány</u>
állam- és jogtudomány	48	1,7
szociológia	70,7	2,6
lélektan	36,9	2,05
geológia	29,6	1,63
építészet	24,4	1,83

Az építészeti szakkönyvanyag beérkezési aránya eszerint alacsonyabb a többi tudományágakénál. Nehéz lenne megállapítani - külön elemzések hiányában - a többes példányok kívánatos-optimális szintjét. Az 1,83-as átlagpéldányról így csak annyit mondhatunk, hogy egy szerzőgazdó tudományos-gyakorlati intézményrendszerre épülő tudományágnál ez nem tűnik magas számnak.

A jegyzéken szereplő és beérkező könyvanyag nyelvi hovatartozását mutató számok meglehetősen sajátos képet adnak. Itt feltételezhe-

tően több jelenség hatása keveredik /a devizaszorzők, a nyelvtudás, a cserekapcsolatok/. Csere feltételezése nélkül feltűnően alacsonynak kell tartanunk a szovjet szakkönyvek beérkezési és többes példány-arányát. A német nyelvű anyag a kínálati elsőség mellett még a beérkezési, illetve a többes példány-mutató szerint is vezet, a három tényező összegeződése révén minden 10 hazánkba beérkező külföldi szakkönyv közül 7 a két német állam egyikéből származik.

3. táblázat

Nyelvi arányok /könyvek/

Nyelv	V a n		Beérkezés			Példányok		
	szám	%**	szám	%*	%**	szám	dupl.	%**
Angol	473	36,0	40	8,5	12,6	76	1,90	13,0
Német	517	39,4	203	39,3	63,8	406	2,00	69,5
Francia	102	7,8	25	24,5	7,9	33	1,32	5,6
Orosz	220	16,8	50	23,6	15,7	69	1,38	11,9
Összesen	1321	100,0	318	24,4	100,0	584	1,83	100,0

%* = a beérkezés aránya

%** = az adott nyelvi anyag részesedési aránya
a teljeshez viszonyítva

3.2 A továbbiakban a beérkezett könyvek /tételek/ és példányaik hazai elhelyezkedését mutatjuk be /Ld. 4. táblázat/

Az első két gyűjtemény tartalmazza a beérkező példányok 61%-át, illetve az első nyolc helyen álló a 3/4 részét /440 példány - 75,3%/. Ennél az első nyolc gyűjteménynél részleteztük a nyelvi hovatartozást is: itt található az angol anyag 71%-a, a német 73%-a, a francia 73%-a és az orosz nyelvű könyvpéldányok 96%-a.

4. táblázat

Intézmények a példányszám nagyságrendjében

Intézmény	Angol	Német	Francia	Orosz	Összes
1. BMEKK	25	112	7	35	179
2. OMKDK	17	128	10	23	178
3. Nehézipari Műszaki Egyetem, Miskolc	1	14	1	7	23
4. Magyar Építőművészek Szövetsége	3	17	0	0	20
5. Építéstudományi Intézet	1	9	1	1	12
6. Lakó- és Kommunális Építettervező Vállalat	3	9	0	0	12
7. Építésügyi Tájékoztató Központ	1	5	2	0	8
8. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár	3	2	3	0	8
9. MTA Központi Könyvtára					7
10. KSH Könyvtára					6
11. Szilikátipari Központi Kutató és Tervező In- tézeti					6
12. ÉM Miskolci Tervező Vállalat					6
13. Vegyipari Egyetem, Veszprém					6
14. Műszeripari Kutató Intézet					5
15. KGM Tervező Irodái					5
16. Általános Építésterv.Váll.					4
17-24. /á 3/					24
25-37. /á 2/					26
38-81. /á 1/					44

Az 584 könyvpéldányból 520 van 60 budapesti intézményben, a fennmaradó 64 pedig 21 vidéki könyvtárban, tehát a fővárosban helyezkedik el a teljes beérkező példánymennyiség 89%-a. A 4. táblázat szemlélteti a vidéki gyűjtemények /nagyságrendi/ csekélységét: a 16 intézményből csak 3 jut a vidéki városokra /2 miskolci, 1 veszprémi gyűjtemény/, ezek közül egyik sem építészeti szakgyűjtemény.

Megvizsgáltuk művek /tételek/ szerint is a főváros és vidék ellátottsági arányait; - ez elvontan azt jelzi, hogy egy budapesti kutatónak vidéki gyűjteményekhez és viszont egy vidékinek budapestiekhez hány műért kell fordulnia.

5. táblázat

Építésügyi szakkönyvek hazai területi elhelyezkedése

	Angol	Német	Francia	Orosz	Osszes tétel	Osszes %
csak vidéken	1	9	1	2	13	4,1
vidéken megvan	3	37	3	8	51	16,0
csak Budapesten	37	166	22	42	267	84,0
Budapesten megvan	39	194	24	48	305	95,9

Tehát még ha egy egységnek vennénk is a vidéket: szűken számolva is minden 6 könyvből 5-ért budapesti gyűjteményhez kell az ottani érdeklődőnek fordulnia.

Ennél az átlagnál jobb a német nyelvű művek esetében a vidéki gyűjtemények részesedése: a beérkező művek 18,2%-a került hozzájuk. Legdöntőbb az angol nyelv terén a fővárosi fölény: a beérkező tételek 92,5%-a csak Budapesten van meg. Egészében: tulajdonképpen elhanyagolható az a mennyiség, amelyet a fővárosi érdeklődő helyi intézményeknél nem érne el: minden 19 megkapott könyv után - átlagban - egy olyan jön, amelyre azt a választ kapja, hogy a könyvtárközi kölcsönzés utján vidékről fogják rendelkezésére bocsátani.

A 4. táblázatban 16 intézményt jelöltünk meg név szerint. Meglepő módon azon 30 intézmény közül, amelyek a folyóiratpéldányok koncentráltóságát mutató 8. táblázatban helyet kapnak, 20 nem került a könyvtáblázatra. Ezek többsége építészeti tervező intézetek, építő vállalatok, tehát kifejezetten szakintézmények gyűjteménye /zárójelben a folyóirat-rangsorban elfoglalt helyük/: Mélyépítési Tervező Vállalat /7/, Ipari Épülettervező Vállalat /9/, Budapesti Városépítési Tervező Vállalat /10/, Tipustervező Vállalat /12/ stb. Mi lehet ennek az oka? A bejelentési kötelezettség elmulasztása? A szerkesztés gyengesége a viszonylag kevésbé kurrens dokumentumtípus esetében? A könyveknél néhány helyen jobban működik a nemzetközi csere?

Megválaszolni e kérdéseket csak külön vizsgálódás révén lehetne. /1968-ra vonatkozó statisztikai jelentéseik szerint a fenti intézmények sorrendben állománygyarapítási keretük 50,4 - 33,5 - 35,1 - 5,3%-át fordították könyvek vételére. A négy intézmény együttes aránya a könyvek esetében 21%; a folyóiratbeszerzésé pedig 32,3% - vagyis gyarapítási keretük közel fele, 46,7%-a révén un. nem hagyományos dokumentumfajtákkal gazdagodtak!/

4. FOLYÓIRATOK

4.1 A folyóirattermés és a beérkezés aránya

A korábban említett segédletekből 47 ország 921 időszak kiadványát sikerült kigyűjteni-kiválogatni. Ez a viszonylag nagy szám magában foglalja azokat a kiadványokat is, amelyek nem speciálisan építésügy-, építéstudomány-centrikusak, hanem több profiluak, vagy profiljuk bizonyos témáknál érintkezik az építéssel, illetve annak határterületeivel. Ezeknek a tartalmi vonatkozásoknak és eltéréseknek az elemzésére, éppen a munka felettébb időigényes mivoltából kifolyólag, nem vállalkozhattunk, maradt az a lehetőség, hogy a korábbi ellátottsági vizsgálatok "mechanikus" csoportképző módszerét alkalmazzuk jelen vizsgálatunkban is. A "fontossági" csoportképzésnél azt az egyszerű módszert követtük, hogy 1-es fontosságúnak minősültek az olyan folyóiratok, amelyek az egyik szekunder forrásban kerültek feltárássra, 2-esek azok, amelyeket 2, míg 3-asoknak azok, amelyeket 3 vagy 4 segédlet is feltárássra méltatott. Ily módon 1-es fontosságúnak minősült 610 periodikum, ezek közül beérkezik valamelyik hazai gyűjteménybe 248 /40,7%, összesen 995 példányban /tételenként átlag 4,01 többspéldány/. A 2-es fontosságúnak száma 279, ezekből beérkezik 157 tétel /56,6%, összesen 842 példányban /5,36 többspéldány/. A 3-as fontosságú folyóiratok száma 32, ebből beérkezik 27 tétel /84,4%, összesen 270 példányban /10 többspéldány/.

Összegezve: jegyzékünkbe felvételre került 921 periodikum, s közülük beérkezik 432 /46,9%, összesen 2107 példányban /4,88 többspéldány/.

Ismét nem az értékelés, csak a szembesítés céljából állítjuk egymás mellé a KMK eddigi ellátottsági vizsgálatai révén ismert szakterületi beérkezési arányokat:

6. táblázat

Szakfolyóiratok beérkezési arányai

Tudományág	Beérkezés %-ban	Fontosak beér- kezése %-ban
Állam- és jogtudomány	35	62
Szociológia	44,5	59
Lélektan	38,3	56
Geológia	59,8	79
Építésügy	46,9	59,2

/a "Fontosak" fogalom alá vontuk össze a 2-es és 3-as fontossági csoportba soroltakat/

Az egész beérkezését vizsgálva tehát csekély számkerekítéssel úgy összegezzük a helyzetet, hogy a világ válogatott építésügyi szakfolyóiratainak fele beérkezik /a fontosabbaknál pedig 5-ből 3 érhető el hazai gyűjteményben/. Ha ezt összevetjük a példányszámokban realizálódó többspéldány-mutatóval /közel 5 példány van minden külföldi folyóiratból/, akkor megkockáztatható az a megállapítás, hogy a szakirodalmi bázis kiépülése spontán követi és illusztrálja az építésügyi tevékenység hazai intézménystruktúráját, s egyben annak decentralizáltságát.

Alábbi táblázatunk a "honnan" kérdéssel kapcsolatban nyújt tényeket, vagyis honnan szerezzük be, illetve szerezzük be az építésügyi szakfolyóiratok zömét.

7. táblázat

Építésügyi folyóiratok az országok nagyságrendjében

Ország	1 - es			2 - es			3 - as			Összesen		
	V	B	P	V	B	P	V	B	P	V	B	P
1. USA	183	40	112	46	16	54	3	2	4	232	58	130
Anglia	73	33	94	50	27	89	5	4	25	128	64	208
NSZK	62	49	295	43	42	286	4	4	43	109	95	624
Franciaország	40	29	76	14	11	54	4	4	75	58	44	205
5. Svédország	18	7	7	11	6	9	2	2	10	31	15	26

7.táblázat folytatása

Ország	1 - es			2 - es			3 - as			Összesen		
	V	B	P	V	B	P	V	B	P	V	B	P
Olaszország	17	9	10	9	5	18	4	3	50	30	17	78
SzU	16	15	117	10	10	111	1	1	53	27	26	181
Kanada	14	-	-	10	2	2	-	-	-	24	2	2
Ausztria	17	9	27	6	4	9	-	-	-	23	13	36
10. Ausztrália	16	1	1	2	1	1	2	2	3	20	4	5
Lengyelország	16	12	72	3	3	10	-	-	-	19	15	82
NDK	11	8	78	6	6	129	-	-	-	17	14	207
Hollandia	13	4	5	4	1	1	-	-	-	17	5	6
Dánia	7	2	4	7	4	5	1	-	-	15	6	9
15. Svájc	10	4	12	4	2	17	-	-	-	14	6	29
Brazília	10	-	-	4	-	-	-	-	-	14	-	-
Csehszlovákia	9	9	62	4	3	18	-	-	-	13	12	80
India	9	2	3	4	2	3	-	-	-	13	4	6
Spanyolország	4	2	2	6	3	5	1	-	-	11	5	7
20. Délafk.	8	1	1	1	-	-	-	-	-	9	1	1
Japán	6	1	3	1	-	-	1	1	5	8	2	8
Belgium	6	4	5	2	2	6	-	-	-	8	6	11
Jugoszlávia	4	1	1	3	2	9	-	-	-	7	3	10
Uj-Zéland	5	-	-	2	-	-	-	-	-	7	-	-

V = van /a jegyzék szerint/

B = beérkezik

P = ... példányban

Ez a 24 ország nyújtja a teljes felderített világtermés 88,8%-át, a beérkező tételek 96,1%-a származik innen, a példányszámok 91,3%-ával. Ezen belül a vezető öt tőkés ország részesedése: termés 60,6%-a, beérkezés 63,9%-a és a példányok 55,4%-a származik tőlük. A termés-beérkezés viszonylatában a következő országok a legfrekvenciátobb importálóink: SzU /96,3% beérkezik/, Csehszlovákia /92,3/, NSZK /87,2/, NDK /82,3/, Lengyelország /78,9/ és Franciaország /75,8%. Az országok hasonló sora áll elő, ha a többspéldányok mértékét számoljuk ki: NDK /14,79 pl/tétel/, SzU /6,96/, Csehszlovákia /6,67/, NSZK /6,57/, Lengyelország /5,47/, Olaszország /5,18/. Hogy a duplumok hol és mennyiben indokoltak, az csak számos meghatározó körülmény figyelembevételével állapítható meg. Itt csupán egy részletre hívjuk fel a figyelmet. Az NSZK 95 szakfolyóiratával építésügyünk legnagyobb importálója /a teljes beérkezett anyag mintegy 22%-a származik tőle/, jelenlétének aránya az átlagot meghaladó többspéldányok miatt olyan jelentős, hogy jelen adataink szerint minden 10 hazánkban kézbevehető külföldi folyóiratpéldányból 3 NSZK-beli /2107-ből 624 példány, 29,6%/. A két német állam együttesen a folyóiratpéldányok mintegy 40%-át nyújtja. Ha például a duplikáció 4-esre csökkenne ezen

a téren, akkor a megtakarított összegből nyugodtan meg lehetne rendelni a jelenleg hiányzó angol és amerikai folyóiratok 1-1 példányát /az USA-ból a beérkezés aránya kb. 25%, Angliából 50%!/. A naivul hangzó javaslatért az illetékesek elnézését kérjük; a kérdés kiélézése csak arra akarja felhívni a figyelmet, hogy az országosan felelős központi tájékoztatási intézményre még jelentős területek "meghódítása" vár /a szerzeményezésben a közvetettebben a hazai információ igények orientálásában is/.

4.2 A folyóiratok intézményi és területi elhelyezkedése

A beérkező 2107 építészeti folyóiratpéldány 306 gyűjteményben helyezkedik el. Az egyes tervező és kivitelező vállalatokra, mint az alábbi táblázatunkból is kitűnik, 15-35 példányos bázis jellemző. Jelentős külföldi folyóiratgyűjteménye csak három országos intézménynek van.

8. táblázat

Intézmények a beszerzett folyóiratszám nagyságrendjében

Intézmény	1-es	2-es	3-as	Össz.	%-ban	kum. pld.	kum. %
1. B 4	139	83	10	232	11,01	232	11,01
2. B 278	70	80	13	163	7,74	395	18,75
3. B 11	44	40	14	98	4,65	493	23,40
4. B 277	23	35	4	62	2,94	555	26,34
5. B 598	17	23	15	55	2,61	610	28,95
6. B 639	12	19	14	45	2,14	655	31,09
7. B 705	15	24	4	43	2,04	698	33,13
8. M 1	19	15	1	35	1,66	733	34,79
9. B 458	15	13	6	34	1,61	767	36,40
10. B 186	6	17	8	31	1,47	798	37,87
11. M 29	12	12	7	31	1,47	829	39,35
12. B 1294	7	17	6	30	1,42	859	40,77
13. B 276	11	17	1	29	1,38	888	42,15
14. B 1079	15	12	1	28	1,33	916	43,47
15. B 556	6	14	7	27	1,28	943	44,76
16. B 5	20	6	-	26	1,23	969	45,99
17. B 1051	4	15	6	25	1,19	994	47,18
18. B 60	10	12	3	25	1,19	1019	48,36
19. V 1	14	11	-	25	1,19	1044	49,55
20. B 1043	9	10	3	22	1,04	1066	50,59

8.táblázat folytatás

Intézmény	1-es	2-es	3-as	Össz.	%-ban	kum. pld.	kum. %
21. Bcs 1	4	9	8	21	1,00	1087	51,59
22. B 1061	6	9	3	18	0,85	1105	52,44
23. B 1082	7	9	2	18	0,85	1123	53,30
24. B 646	6	5	5	16	0,76	1139	54,06
25. B 743/1	3	10	2	15	0,71	1154	54,77
26. B 749	7	6	2	15	0,71	1169	55,48
27. B 266	6	5	3	14	0,66	1183	56,15
28. B 3	7	6	1	14	0,66	1197	56,81
29. P 58	3	5	5	13	0,62	1210	57,43
30. B 61	3	9	1	13	0,62	1223	58,04

31-37. /á 12/				84	3,99	1307	62,03
38-41. /á 11/				44	2,09	1351	64,12
42-49. /á 10/				80	3,80	1431	67,92
50-51. /á 9/				18	0,85	1449	68,77
52-60. /á 8/				72	3,42	1521	72,19
61-67. /á 7/				49	2,33	1570	74,51
68-79. /á 6/				72	3,42	1642	77,93
80-102./á 5/				115	5,46	1757	83,39
103-119./á 4/				68	3,23	1825	86,62
120-141./á 3/				66	3,13	1891	89,75
142-192./á 2/				102	4,84	1993	94,59
193-306./á 1/				114	5,41	2107	100,00

Koncentrációról a példányszámok vonatkozásában nehéz lenne beszélni. Míg a geológiai szakfolyóiratok beérkező példányainak közel fele található az első 5-6, és több mint 3/4-e az 1-28. könyvtárban, addig itt az első 7 intézmény csak a példányok 1/3-át, illetve az 1-30. könyvtárak ennek 58%-át mondhatják magukénak. Figyelemre méltó, hogy az első hét intézmény mind fővárosi. Különben a 306. építésügyi szakfolyóiratot tartalmazó intézményből 106 vidéki /az intézmények 34,6%-a/, ezekben 458 példány található /a beérkező példánymennyiség 21,8%-a, a vidéki intézményekre átlag 4,32 folyóiratpéldány jut/. A 200 budapesti könyvtárban 1649 példány található /78,2%; 8,25 pld/kvtár/. A 306 intézmény átlaga: 6,89 pld/kvtár.

Az első 30 - táblázatunkon megnevezett - intézményből öt található vidéken /2 miskolci, 1-1 veszprémi, békéscsabai és pécsi/ - ami jelzi azt, hogy több jelentős vidéki nagyvárosnak, megyeszékhelynek, regionális központnak /Debrecen, Szeged, Győr stb./ voltaképpen nincs önálló építésügyi dokumentumbázisa.

A vidéki dekoncentráció formája: egyes országrészek bázis nélkül maradnak.

A fővárosi dekoncentráció formája: nagyszámu intézményben viszonylag jelentős duplikáció /alábbi számításunkból előlegezve a vég-

eredményt: Budapesten megvan a teljes beérkező periodikum-anyagból - 432 tétel - 416, összesen 1649 példányban, vagyis minden tételre 3,96 példány jut!/

Vizsgáljuk meg, hogy a 432 beérkező folyóiratféleségből hogyan részesedik Budapest és vidék, valamint a 8.táblázat első hét intézménye.

a/ Az 1-es fontosságú csoportba sorolt periodikumból beérkezik
 248. Ebből:

• csak Budapesten található	160 féle,	64,5%
• Budapesten megvan	236 "	95,2%
• csak vidéken található	12 "	4,8%
• vidéken megvan	88 "	35,5%

b/ A 2-es fontosságú csoportba sorolt periodikumokból beérkezik
 157. Ebből:

• csak Budapesten található	102 féle,	65,0%
• Budapesten megvan	153 "	97,5%
• csak vidéken található	4 "	2,5%
• vidéken megvan	55 "	35,0%

c/ A 3-as fontosságú csoportba sorolt periodikumokból beérkezik
 27. Ebből:

• csak Budapesten található	16 féle,	59,3%
• Budapesten megvan	27 "	100,0%
• csak vidéken található	- "	- %
• vidéken megvan	11 "	40,7%

Összegezve: a beérkező 432 periodikumféleségből

• csak Budapesten található	278 féle,	64,3%
• Budapesten megvan	416 "	97,0%
• csak vidéken található	16 "	3,0%
• vidéken megvan	154 "	35,7%

A legnagyobb dokumentumbázissal rendelkező OMKDK-ban a beérkező 432 periodikumféleségből megvan 232, az egésznek 53,7%-a /részletezve: 3-as fontosságúakból 10, - 37%; 2-es fontosságúakból 83, - 52,9%; az 1-es fontosságúakból 139, azaz 56%/. Az első hét intézménybe koncentrálódik a 3-as fontosságú folyóiratokból 25 féle - 92,6%, a 2-es fontosságúakból 129 - 82,1%, míg az 1-es fontosságúakból 185 féle - 74,6%. Összegezve tehát a hét központi /fővárosi/ intézményben megtalálható minden öt beérkező folyóiratból 4 /a 432 beérkezőből 339, azaz 78,5%/. Ezen belül a fontos folyóiratok /2-es és 3-as csoport összevonva/ 194 beérkező tételéből náluk elérhető 154, tehát ezeknek 79,4%-a.

A hét intézmény együtt a 339 folyóiratféleségnek 698 példányval rendelkezik, vagyis tételenként 2,06 példánnyal, ezen belül a fontos folyóiratok 154 tételére jut 388 példány, duplikációjuk 2,45-ös/.

Vizsgáljuk meg még egy szempontból az első 7 gyűjtemény gyarapítási önállóságát. Ennek érdekében ahhoz a módszerhez folyamodtunk, hogy az adott intézménynél annyi periodikumot vettünk önállóknak, ahány nem szerepelt a sorban előtte megnevezett könyvtárban, illetve könyvtárakban. A kapott szám után zárójelben megismételtük, hogy ténylegesen hány folyóirattal rendelkezik az illető csoportból. Vegyünk egy példát: a jegyzékünk szerint 3 helyen szereplő Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára ténylegesen 4 folyóirattal rendelkezik az 1-es fontosságú csoportból, de ebből csak 7 olyan, amely nem jár az előtte álló OMKDK-ba vagy az Építésügyi Tájékoztatási Központba.

9. táblázat

Folyóiratszerzeményezés önállósága
a hét vezető intézményben

Intézmény	1-es fontosságú	2-es	3-as	Együtt /Tényleges/
1. B 4	139	83	10	232
2. B 278	28 /70/	29 /80/	6 /13/	63 /163/
3. B 11	7 /44/	7 /40/	4 /14/	18 /98/
4. B 277	2 /23/	2 /35/	- / 4/	4 /62/
5. B 598	2 /17/	1 /23/	3 /15/	6 /55/
6. B 639	6 /12/	4 /19/	2 /14/	12 /45/
7. B 705	1 /15/	3 /24/	- / 4/	4 /43/

Ezzel az egyszerű eljárással kiderült az, hogy tulajdonképpen 4 intézménynek a folyóiratbázisa a beérkező anyag háromnegyed részét reprezentálja /OMKDK - 232, ÉTK - 63, BMEKK - 18, Magyar Építőművészek Szövetsége - 12, együtt: 325 folyóiratféleség, 75,2%/.

4. ÖSSZEGEZÉS

4.1 Eredményeinket jó adag szkepszissel kell kezelni, mivel:

a/ a szakterület szerteágazó jellege következtében alapjegyzé-
keink nem törekedhettek arra a komplexitásra, amely az egyes építés-
ügyi szakintézmények munkáját jellemzi;

b/ az OSzK központi katalógusából nyert információk hiányosak
/pl. vizsgálatunk szerint a Pécsi Tervező Vállalathoz 13 féle külföl-
di folyóirat jár, ezzel szemben egy újabb közleményben /11/ az áll,
hogy 307 kurrens folyóirattal rendelkeznek/.

4.2 A külföldi szakkönyvekkel való ellátottságról:

a/ a szakcsoportok részesedése a beérkezésből erősen eltérő;

b/ a korábbi ellátottsági vizsgálatokban érintett tudományterü-
letekhez viszonyítva az építésügyi szakkönyvek beérkezési aránya és
duplikációja alacsony, ez összefügg azzal, hogy

c/ a könyv jellegű dokumentum az intézmények többségénél nem szá-
mitódik a leghasználtabb információhordozók közé /mindössze 6 könyv-
tárnál jelentkezett 10-nél több új mű, további 10 szerzett be 4-8-at,
21 csak 2-3-at, míg 44 csak 1-1-et/; így

d/ a koncentráció magas fokú;

e/ a fővárosban minden 20 műből 19 megvan, míg vidéken ugyaneny-
nyiből csak 3.

4.3 A külföldi folyóiratokkal való ellátottságról:

a/ a beérkezési arány - minden második folyóirat - megközelítő-
en azonos az eddigi vizsgált tudományterületekkel /12/;

b/ a folyóiratot kibocsátó országok beérkezésből való részesedé-
sében jelentős aránytalanságok vannak: mindenekelőtt a német nyelvté-
rület, másodsorban a szocialista országok, harmadsorban Európa javára;

c/ az, hogy jelentős és önálló folyóiratbázisa mindössze néhány
intézménynek van /s mivel nem mindegyik tartozik az ÉVM hálózatához/,
csak hangsúlyosabbá teszi az új típusú együttműködés szükségességét
mind az építésügy egésze /érdekelt: ÉTK/, mind az egyes szakágazati
/tervező, kivitelező stb./ intézmények vonatkozásában;

d/ a példányszámokban jelentkező alacsony koncentráció önmagában
nem elítélendő /jelzi: sok helyütt rájöttek a szakirodalom használatá-
nak szükségességére/, valószínűleg inkább a szerzeményezés önállósá-

gát kellene fokozni, gyűjtési szakprofil kialakításával, illetve erősítésével;

e/ száz beérkező külföldi folyóiratból mindössze 3 nem érhető el a fővárosban; a vidéki ellátottság gyengesége fokozottan utal a központi intézmények szétszóró szakirodalmi tájékoztató tevékenységének fontosságára;

f/ a mi elemzésünk is alátámasztja a főiskolai könyvtárak országos helyzetképét /13/, mely szerint különösen a műszaki főiskolák szorulnak jelentős fejlesztésre.

• • •

F Ü G G E L É K

A könyvtárak kódjeleinek mutatója:

1. Budapest:

- B 3 Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
- B 4 Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ
- B 11 Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára
- B 60 43.sz. Állami Építőipari Vállalat
- B 61 Alumíniumipari Tervező Vállalat
- B 186 Budapesti Városépítési Tervező Vállalat
- B 266 Élelmezésipari Tervező Vállalat
- B 276 Építésgazdasági és Szervezési Intézet
- B 277 Építéstudományi Intézet
- B 278 Építésügyi Tájékoztatási Központ
- B 458 Ipari Épülettervező Vállalat
- B 556 Középülettervező Vállalat
- B 598 Lakó- és Kommunális Épületeket Tervező Vállalat
- B 639 Magyar Építőművészek Szövetsége
- B 646 Magyar Iparművészeti Főiskola Könyvtára

- B 705 Mélyépítési Tervező Vállalat
 B 743 KPM Műszaki Könyvtára
 B 749 Nehézipari Minisztérium Könyvtára
 B 1043 UVATERV
 B 1051 Városépítési Tudományos és Tervező Intézet
 B 1061 Vegyiműveket Tervező Vállalat
 B 1079 Vízügyi Dokumentációs és Tájékoztató Iroda
 B 1082 Vízügyi Tervező Vállalat
 B 1294 Tervezésfejlesztési és Tipustervező Intézet

2. Vidék

Bcs 1	Megyei Könyvtár	Békéscsaba
M 1	Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára	Miskolc
M 29	Miskolci Tervező Vállalat	Miskolc
P 58	Pécsi Tervező Vállalat	Pécs
V 1	Vegyipari Egyetem Könyvtára	Veszprém

JEGYZETEK

- /1/ MIHÁLFY Lóránd - VAJDA Erik: Az építésügyi műszaki-gazdasági tájékoztatás sajátosságai és követelményei. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 18.k. 7.sz. 1971. p.528.
- /2/ /Husz/ 20 év az építésügy szolgálatában. Az Építésügyi Tájékoztatási Központ jubileumára. Bp. 1970. p.20.
- /3/ Ld. erről MIHÁLFY - VAJDA i.m., valamint HOZNEK Jánosné: Az építőipari műszaki könyvtárak szerepe a tervezők tájékoztatásában. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 18.k. 6.sz. 1971. p.447-458.
- /4/ KISS Sándor: A szakemberek információs igényei és azok kielégítése. Bp. Építésügyi Tájékoztatási Központ, 1971. p.9-11.
- /5/ A tudományos kutatás és fejlesztés 1969. Bp. KSH, 1970.

- /6/ SZATHMÁRY László: Az építésügyi tudományos kutatás és műszaki fejlesztés főbb eredményei az elmúlt 25 évben. = Építésügyi Szemle, 4.sz. 1973. p.92-98.
- /7/ KOVÁCS Dezső: Gyűjtőkori kooperációs körök az építésügy területén. In.: A gyűjtőkori együttműködés kérdései. /Szerk. Kondor Imréné. Kiad. az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ./ Bp. Népművelési Propaganda Iroda. 1.köt. Tanulmányok. 1971. p.52.
- /8/ 20 év az építésügy ..., pp.74., 62., 64. és KOVÁCS Dezső i.m. p.50.
- /9/ MIHÁLFY - VAJDA: i.m.
- /10/ SONNEVEND Péter: Kísérlet a geológia szakirodalmi ellátottságának vizsgálatára. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 19.k. 11-12.sz. 1972. p.822-835. A 6/ jegyzetpont felsorolja a korábbi vizsgálatokat is.
- /11/ BEREZKY László - B. NAGY Ernő: Pécs, a Dél-Dunántul szakirodalmi ellátási központja. = Könyvtáros, 22.k. 4.sz. 1972. p.196.
- /12/ Az egy évtizeddel korábbi helyzet - ld. NÉMETH Béla - ZIRCZ Péter: Szakfolyóiratok megoszlásának vizsgálata az építőiparban. = Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója, 7.k. 4.sz. 1960. p.36-43. - tükrében a fejlődés nem nevezhető egészségesnek. Míg a beérkező anyag választéka viszonylag csekély mértékben nőtt, ugyanakkor a korábbi többes példány arány /kb. 3 pl/tétel/ tovább emelkedett /csaknem 5 pl/tétel/.
- /13/ CHOLNOKY Győző: Adatok a főiskolai könyvtárak helyzetéről. = Könyvtári Figyelő, 19.k. 2.sz. 1973. p.155-163.

SONNEVEND, P.: Examination of supply with special literature in building

The examination reveals the main features of the acquisition and distribution among the institutions of foreign technical books and periodicals in Hungary. Two pattern lists have been compiled for the purpose of the examination. The books were selected from the national bibliographies of four international languages - English, German, French and Russian - the list of the periodicals was, however, compiled with the aid of four international catalogues of periodical and special abstracting journals. Both these lists related to 1969. The books listed were divided into eight special fields. Their locations in the various libraries were determined on the basis of central national catalogues. The quantity of the books purchased was found to be smaller than that in other special fields examined previously /sociology, geology etc./. Only a quarter of the books are available in the Hungarian collections /the share of the acquisition

of books in German is much greater than that in English/. The overwhelming part of the books is concentrated in a few libraries in the capital: nine-tenths of the bookstock can be found in Budapest. Almost half of the 921 items of the periodicals are purchased in five copies for each item on the average. Four-fifths of all copies arrive at the capital and 97 per cent of the assortment can be found here in contrast with 35 per cent in the country. The information supply of the country can expediently be improved by strengthening the local basis on one hand and by the more intensive information activities of central institutions on the other. The results of the examination can profitably contribute the improvement of the co-operation between libraries commanding the foreign basis of building documents.

ЗОННЕВЕНД, П.: Исследование по обеспеченности строительного дела специальной литературой. (Зарубежные издания в отечественных образах)

Исследование стремится раскрыть особенности приобретения и расположения зарубежных специальных книг и журналов в венгерских библиотеках. Для этого были составлены два опытных списка за 1969-й год. Список книг составлен на основе национальных библиографий Великобритании и США, ФРГ и ГДР, Франции и СССР, а журналов - четырех международных библиографий и реферативных журналов по строительному делу. Материал книжного списка группирован по 8-и специальным рубрикам. Поступление в венгерские библиотеки определено в государственных сводных каталогах. Книги поступают - по сравнению с результатами в области других научных дисциплин (социология, геология и т.д.) - в низших процентах: приобретено меньше одной четверти (положение немецкого материала - лучше, а английского - намного хуже). Подавляющее большинство книг концентрируется в столичных библиотеках: девять десятых всех экземпляров находится в Будапеште. Из 921-го журнала на списке приобретено около половины, в среднем каждый журнал в 5-и экземплярах. Восемь десятых всех экземпляров достается столице, здесь же можно найти 97% полного выбора (в провинции только 35%). Обеспеченность провинции следует улучшить, с одной стороны, развитием местных фондов, и, с другой стороны, более активной деятельностью центральных информационных служб и учреждений. Результаты исследования могут содействовать более организованному сотрудничеству библиотек, имеющих фонды зарубежных изданий по строительному делу.

SONNEVEND, P.: Untersuchung der Versorgung der Bauindustrie mit Fachliteratur /Ausländische Publikationen in ungarischen Sammlungen/

Die Untersuchung erschloss die Verteilungscharakteristiken und die Anschaffungseigenheiten der ausländischen Fachbücher und Fachzeitschriften in Ungarn. Es wurden für die Zwecke der Untersuchung zwei Musterlisten zusammengestellt, und zwar für das Jahr 1969 aufgrund der Nationalbibliographien der Weltsprachen Englisch, Deutsch, Französisch, Russisch eine Bücherliste und aufgrund der vier internationalen Zeitschriftenkataloge bzw. Referatezeitschriften eine Zeitschriftenliste. Das Material der Bücherliste wurde in acht Fachgruppen eingeteilt. Die Fundstätten der einzelnen Bücher in den Bibliotheken wurden mit Hilfe des Landeszentalkatalogs festgestellt. Auf dem Fachgebiet Bauindustrie war eine niedrigere Einkunftsrate zu verzeichnen, als auf den früher untersuchten Fachgebieten /Soziologie, Geologie usw./ und kaum ein Viertel der in der Liste angeführten Posten war vorzufinden /der Anteil der deutschen Bücher ist etwas grösser als jener der englischen/. Der Grossteil der Bücher ist konzentriert in einigen hauptstädtischen Grossbibliotheken vorzufinden: etwa neun Zehntel sämtlicher Exemplare befinden sich in Budapest. Etwa die Hälfte der in der Zeitschriftenliste angeführten 921 Posten treffen ein, und zwar im Durchschnitt in 5 Exemplaren je Posten. Vier Fünftel der gesamten Exemplarzahl gelangt in die Hauptstadt, d.h. 97% der Auswahl sind hier anzutreffen, während in der Provinz bloss 35%. Die Versorgung der Provinz mit Informationen kann durch die Stärkung der Basis und andererseits durch eine aktivere Informationstätigkeit der zentralen Institutionen verbessert werden. Die Untersuchungsdaten können auch zur organisierten Kooperation der Bibliotheken beitragen, die über eine Dokumentenbasis aus dem ausländischen Schrifttum des Bauwesens verfügen.

